

впровадження у виробництво ризикованих технологій замість науково обґрунтованих нововведень та підприємницьких рішень. Крім того, чим вищі та непередбачувані коливання ціни, тим вище вірогідність спекулятивних операцій на ф'ючерсних ринках, що дестабілізують ситуацію на готівковому ринку. Хоча коливання цін можуть привести до тимчасової вигоди окремих організацій чи навіть країн, вони одночасно збільшують вартість імпортованої сировини та факторів сільськогосподарського виробництва. Як наслідок цього може бути дестабільна ситуація щодо курсу національної валюти країн та погіршення їх макроекономічних показників.

Вважаємо, що високий рівень інтеграції країни до світового господарства має як позитивні, так і негативні наслідки. Негативні наслідки проявляються у поступовому звуженні спеціалізації на тих товарах, які формують її конкурентоспроможність, та відмові від традиційних, в тому числі, продовольчих товарів. Висока залежність таких країн від кон'юнктури світового ринку робить їх вразливими. Тому на сучасному етапі залишається пріоритетним завдання щодо формування продовольчої безпеки країн, незважаючи на рівень розвитку їх економіки та місця у міжнародному поділі праці.

Література.

1. Гончаров Ю.В. Світ. Європа. Україна: Трансформація економіки та інтеграція Ю.В. Гончаров, Ю.О. Петін, О.М. Сальник. – К.: Знання України, 2007. – 504 с.

2. Саблук П.Т. Глобалізація та продовольство П.Т. Саблук.– К.: ННЦ ІАЕ, 2008. – 628 с.

3. Состояние мировых рынков сельскохозяйственной продукции: Отчет Продовольственной и сельскохозяйственной организации. – Ч.2. - 2009. – 38 с.

ВИРОБНИЦТВО ЦУКРУ В УКРАЇНІ

**Мігачова Ю., Приходько І., студенти,
Харківський національний технічний університет сільського
господарства імені Петра Василенка**

Існує істотний брак багатьох ресурсів, необхідних для розвитку української цукрової промисловості. Це, насамперед, капітал, енергія та добрива. За кожен кВт енергії, кожен тонну добрив, витрачені на виробництво цукру в Україні, треба заплатити, до того ж їх уже не можна буде використати в інших галузях. Те саме стосується й кожної гривні інвестицій. Виграє чи програє Україна від того, що ці обмежені ресурси буде використано саме на виробництво цукру, а не на інші

цілі, залежить від відносної конкурентоспроможності виробництва цукру.

Ми бачимо, що площі посівів цукровими буряками скоротилися з 1605 тис. га у 2009 році до 747 тис. га у 2010 році. Врожайність цукрових буряків знизилась з 276 ц/га у 2009 році до 177 ц/га у 2010 році. Валовий збір зменшився з 44264 млн тонн до 13199 млн тонн у 2010 році[1,с.62].

Сприятливі агрокліматичні умови, які переважають в Україні, також автоматично не гарантують конкурентоспроможність. По-перше, високі врожаї цукрових буряків самі по собі не є достатньою умовою для, конкурентоспроможності виробництва цукру, бо кінцевий продукт – цукор – являє собою поєднання виробництва цукрового буряку та його переробки. Без ефективної переробної промисловості, навіть найкращі врожаї буряку не принесуть користі.

По-друге, високоякісні українські ґрунти також обмежені. Поля, які можуть давати 80-90 т цукрового буряку з гектара, можуть також давати найвищі врожаї, скажімо, пшениці, соняшнику чи інших культур. Рішення про те, щоб засіяти гектар насінням цукрових буряків, одночасно є рішенням не засівати цей гектар насінням пшениці чи якоїсь іншої культури.

Якщо прибуток, що його можна одержати від пшениці чи іншої культури, перевищує прибуток від цукрового буряку, тоді це рішення не є оптимальним з економічного погляду, хоч яким вражаючим буде врожай цукрового буряку з чисто агрономічної точки зору.

Виробництво цукру в Україні буде конкурентоспроможним лише тоді, коли доходи від продажу цукру на міжнародному ринку перевищуватимуть сумарні витрати на виробництво цього цукру, оцінені у світових цінах. Визначити відповідні світові ціни на цукор та такі фактори виробництва, як енергія чи добрива, відносно легко, оскільки ці продукти добре визначені, достатньо гомогенні, крім того вони продаються на міжнародному ринку. А от визначити світові ціни на такий фактор виробництва, як земля, набагато складніше, бо земля не продається на міжнародному ринку. У таких випадках економісти застосовують концепцію оптимальних витрат.

Оптимальною витратою щодо певного фактора виробництва є прибуток, який він може принести при найкращому можливому альтернативному використанні. Звідси, оптимальною витратою гектара землі, що використовується для виробництва цукру, є найвищий прибуток, який може принести цей гектар, якщо на ньому посадити якусь іншу культуру, наприклад, пшеницю[2,с.4].

Отже, відродження та подальший розвиток цукробурякового підкомплексу України потребує комплексної системи постійних і довгострокових заходів на рівні державної програми з відповідними законодавчими і регулюючими механізмами. Для розв'язання проблеми необхідно забезпечити структурні, функціональні, енергетичні, сировинні та інвестиційні зміни. Щодо конкретних пропозицій до вирішення проблем можна запропонувати наступні дії:

- розробка програм реструктуризації та технічного переобладнання галузі;

- формування державної політики в сфері виробництва цукрових буряків і цукру та оптової торгівлі цукром, спрямованої на захист економічних інтересів держави, прав споживачів і вітчизняних товаровиробників;

- розробка і здійснення програм організації виробництва обладнання, приладів, машин та систем для підприємств бурякоцукрового комплексу;

- розробка нормативно-законодавчої бази щодо формування і подальшого функціонування ринку цукру;

- інтеграція товаровиробників і переробників цукросировини з метою збільшення обсягів виробництва цукрових буряків, здешевлення їх вартості та підвищення якості;

- ініціювання заходів для запобігання незаконного ввезення цукру, цукромісних продуктів та насіння цукрових буряків;

- розробка спільної програми дій на цукровому ринку країн СНД з метою визначення концепції і вироблення загальної стратегії його формування.

- співпраця із спілками цукровиробників та трейдерами ринку цукру країн СНД та країн далекого зарубіжжя;

- вивчення і розповсюдження передового світового досвіду в галузі буряківництва та цукроваріння[3,с.73].

Література.

1.Темчук – Топіха Н. С. Особливості в галузях економіки // Економіка АПК -2009.-№4.-с. 60-63

2.Ульків Л.А. Організація та технологічні особливості виробництва продукції рослинництва // Економіка АПК – 2010.-№9.-с. 3-5

3.Тарасенко І.А. Основні ідеї розвитку виробництва продукції рослинництва //Економіка АПК.-2010.-№8.-с. 72-74

Науковий керівник – Півень А.В.